

13. Azonos alakúság, többértelműség és rokon értelműség a nyelvben

Szerző dezs

Magyar nyelvtan tétel

13. Azonos alakúság, többértelműség és rokon értelműség a nyelvben

Minden szónak van hangalakja és jelentése.

Az azonos alakú szavak (homonímák) hangalakja azonos, de jelentésük eltérő, és a jelentések között nincsen semmiféle összefüggés.

H
– J – J – J
Nyelvtanilag:
vár, mer, ég, nyúl,
dob, fog, ár
Kiejtésben:
fojt – folyt, szabja
– szablya

Egyjelentésű szavak hangalakja csak egy jelentést idézhet fel.
Főleg összetett szavak
H
– J
vármegyerendszer
erőcsatorna

Többjelentésű szavak hangalakjához több jelentés kapcsolható, a jelentések között kapcsolat van.

H
– J1 – J2
– J3
fül,
körte, tanács, levél, nyelv

Rokon értelmű szavak (szinonímák) ugyanazon dolog más szóval való kifejezésére használhatóak.
Hangulati, tartalmi különbség is lehet köztük.

H
– J

H – H – H – J

∫

H
– J
édesanya,
anyu, anyuci, anya
kacag,
nevet, röhög, vihog

Hasonló hangzású
szavak a paranímák,
a jelentések közt kapcsolat van, de nem egyeznek
meg.

helység
– helyiség, érem –
érme

H -
alakváltoztatok:
vödör –
veder
∫

J

H
-
alakkpárok:
egyenlőre –
egyelőre
H – J

∫

H
– J

Ellentétes jelentésű
szó, mikor két
különböző hangalakhoz,
ellentétes jelentés kapcsolódik.

H
– J

•

H
– J
jó
– rossz
nap
– éjj
jön
– megy

FELADAT:

Egy
versből ki kell gyűjteni a
szavakat.

